

TRGOVSKI LIST

Licealna knjižnica,
Ljubljana

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani, Gradišče št. 17/I. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.953. — Številka telefona 552. — Naročnina za ozemlje SHS: letna K 180, za pol leta K 95, za četrto leto K 30, mesečno K 20 za inozemstvo mesečno K 10 več. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 16. junija 1921.

ŠTEV. 58.

Industrijci, obrtniki, trgovci-grosisti!

Udeležite se v polnem številu kot razstavljalci ljubljanskega velikega vzorčnega semnja od

13. do 24. avgusta t. l.

Vsa pojasnila, sejmski redi in prijavnice se dobe brezplačno pri uradu »Ljubljanskega velikega semnja« v Ljubljani, Turjaški trg št. 6/II. Rok za prijavo kot razstavljalcev v Sloveniji je podaljšan do 10. junija 1921.

V zadnjem času so se razširile govorice, da se semenj preloži na mesec september, kar ne odgovarja dejstvu. Semenji se vrši neprekinjeno od 13. do 24. avgusta t. l.

Nova faza italijanskih trgovskih pogajanj.

(Konec.)

Za importno trgovino je bilo enako važno kot za izvozno obisk sejmov po tujcih, vprašanje dopuščanja obiska inozemskih trgovskih potnikov pri naših detajlistih. Teoretično bi inozemski potniki, ki bi preplavili celo deželo in nabrali pri vseh najmanjših trgovinah detajlna naročila, lahko popolnoma izločili tuzemsko trgovino na debelo. Vendar v praksi ta nevarnost ne obstoja, vsaj zaenkrat še ne in sicer predvsem ne radi neurejenega mednarodnega kosovnega prometa na železnici in okornosti carinskega poslovanja naših carinarnic. Mednarodni kosovni promet dosedaj ni bil na železnici med nami in Italijo odprt; posledica tega je bila, da se je tako blago moralo oddajati špedicijam za nabiralne vagonce, kar je zelo oviralo in podražilo promet. Poštno-paketni promet z inozemstvom je zelo drag in skoraj nerentabilen. Funkcioniral je samo v Ljubljani, medtem ko so imele vse druge carinarnice znatne zastanke. Pa tudi v Ljubljani je sedaj ta promet vsled represalij proti Nemčiji zelo otežkočen.

Dokler se torej ta promet ne uredi kakor je bil pred vojno, se trgovini na debelo ni bati izdatnejšega razmaha direktno zveze med tuzemskim detajlistom in inozemskim grosistom. Dosedaj se je izigravalo vse obstoječe predpise na ta način, da so kljub prepovedi voziti seboj blago, inozemski trgovci dovažali z avtomobili v zadržna in špedicijska skladišča, pa tudi v posamezne hotele razno blago, predvsem manufakturo in jo tam na drobno prodajali.

Naše organizacije so več takih slučajev naznanile obrtnim nadzornim oblastem, vendar te niso smatrale za potrebno proti temu izigravanju radikalno nastopiti. Menimo, da je to vrsto izigravanja treba v bodoče preprečiti s tem, da se že v tekstu pogodbe to izrečno prepove, kakor je tam prepovedano takozvano detajlno potovanje, ki so ga do najzadnjega prakticirali pod različnimi prikritimi oblikami pri nas Avstrijci.

Za prosto potovanje trgovcev odnošno njih potnikov je treba nedvomno neomejene svobode na eni kot na drugi strani, da se tudi našim ljudem ne bo v Italiji delalo pri obisku odjemalnih trdk sitnosti in da bodo tudi

naši uvozniki mogli hoditi direktno nakupovati v Italijo v proste luke tranzitno blago in po potrebi obiti posredovalno trgovino Trsta. Za trgovce, industrije in njih potnike bodo v ta namen vpeljane posebne legitimacije, da izvršujejo gotovo obrt in imajo pravico obratovanja z gotovimi predmeti.

Na razpravah je bilo tudi krošnjarstvo, na katerem so zainteresirani predvsem naši Ribničanje in deloma tudi Kočevarji, ki so pred vojno krošnjarili po Istri, na Tržaškem, po avstrijski Furlaniji in Goriškem. Italijani so krošnjarstvo odklanjali in tudi mi smo mnenja, da je to zastarela oblika obratovanja in da jo je treba moderneje organizirati, morda v obliki produktivne zadruge, kakor so organizirani sitarji in žimarji, ki imajo edini in skoro največji interes na uvozu v Italijo, kjer se je zadnji čas pojavila tudi njim konkurenca.

Nova trgovska pogodba je baza za celo vrsto specialnih sporazumov, ki se imajo na njeni podlagi skleniti. Z njo se obnavlja sporazum glede živinske kuge z leta 1907, ki je bil sklenjen med Srbijo in Italijo. Dalje se obenem sklepa za nas izredno važna konzularna in naseljevalna pogodba. Podobna pogodba je obstojala med Srbijo in Italijo že z leta 1879 in bi jo po našem mnenju ne kazalo obnoviti v polnem nekdanjem obsegu, posebno ne kar se tiče nakupa nepremičnin, ker bi mogla nastati kmalu posledica, da bi pri ugodnem kurzu lire pokupili ves Bohinjsko-Blejsko-Jesenjski kot in si zgradili most v favorizirano Avstrijo.

Za poštni promet bodo veljala načela rimskega odnosno lanskoletnega madridskega mednarodnega kongresa, za železniški pa določbe bernske konvencije z nekaterimi nebitvenimi izpremembami. Za ureditev mednarodnega obrata, kartiranja poštnih, izmenjave direktnih vozniških pošt, za zvezne železniške tarife bo treba špedicijskih konvencij, kakor so že obstojale med bivšo Avstrijo in Italijo. V tem oziru je še odprto tudi vprašanje skupnega carinskega pregleda, skupnega obmejnega kolodvoza, da se izbegne zadrževanje potnikov in blaga. Trgovska pogodba ima v tem pogledu le nekoliko splošnih in načelnih določb. Važna bo pogodba o vzajemni pravni pomoči ker sedaj sodišča v tu- in inozemstvu prav enakom postopajo. Nekatera priznavajo izvršljivost obsodb tukajšnjih sodišč, druga pa ne.

Pri konvenciji glede živinske kuge bo treba nekaj izprememb, ker nas je nedavno se dogodivši slučaj zaprtije mej za uvoz živine in mesa od strani Italije naučil, da je treba v tem oziru skrajne previdnosti, ako nečemo biti oškodovani. Italija je izdala prepoved izrabila ter kljub prepovedi potem po svojih komisijonarijih uvažala živino. Tak način izigravanja naše izvozne trgovine je nedopusten in se mora pogodbeno onemogočiti.

Najglavnejši del pogodbe, namreč določbe glede obalne in daljne plovbe in uporabe pristanišč in drugih naprav, na katerega polaga Italija največjo važnost, nas v Sloveniji direktno ne tangira. To je predvsem problem gospodarskega razvoja Dalmacije, kjer so se Italijani med okupacijo dobro zasidrali in sedaj zahte-

vajo, da bi naša vlada priznala vse koncesije, ki so jih dale okupacijske oblasti Italijanom. Okupacijske oblasti so hotele namreč za vse večne čase zasigurati Italijanom eksploatacijo vodnih sil v Dalmaciji z družbo »Suffid«, dalje vseh premogovnih ležišč in drugih rudninskih zakladov. Konce-dirati Italijanom to, bi pomenilo gospodarsko prodati jim komaj osvobojeno Dalmacijo. Trdno upamo, da na take zahteve naša vlada ne bo nikdar pristala.

Znano je, da Italijani z ogromnimi žrtvami vzdržujejo parobrodarske zveze iz Trsta v dalmatinska pristanišča in med Dalmacijo in otočjem. Vse te žrtve so za Italijo politične investicije, da bi v kali vdušile razmah našega mladega brodarstva. Naši brodarji so se sicer radi neurejenih razmer precej razkropili tekom zadnjih dveh let, vendar je upati, da bo ugoden sedanj položaj za nakup tonaže v polni meri od nas izkoriščen in da se bo v tem oziru s primerno vladno pomočjo začelo s sistematičnim delom v prid naše zunanje trgovine. Vsekakor pa bo to vprašanje pri trgovskih pogajanjih za naše delegate najtežje poglavje in bo treba hudih bojov, da ga uspešno rešijo.

Nove takse.

(Nadaljevanje.)

Tar. postavka 36: Za čeke, bone in pobotnice, na podlagi katerih se dobivajo in izdajajo vsote po tekočih računih, se plača taksa 0.20 din. Pri poštinih čekih se plača samo polovica te takse. Pri razpravi te postavke se je pokazalo, da vlada v tem oziru v finančnem ministristvu popolna neinformiranost, ker je referent smatral poštočekovne položnice tudi za vrednote, ki so podvržene tej taksi. Naloga trgovskih organizacij bi bila, da to stvar pravočasno razbistrijo.

Tar. postavka 41. Na prošnje za pregled rešenih spisov, kamor spadajo tudi računske knjige 4 dinarje.

Tar. postavka 44. Za prevod aktov in spisov, katerega izvrši ali overuje oblast, plača se sledeča taksa: a) za prevod iz evropskih jezikov na uradni jezik naše kraljevine do 100 besed originala 20 dinarjev.

Za vsako nadaljno besedo 0.20 dinarjev.

b) za prevod iz ostalih jezikov na naš uradni jezik odnosno obratno ali pa iz tujega na tuj jezik, do sto besed 40 dinarjev, za vsako nadaljno besedo še 0.40 din.

Za kolacijoniranje in overovljenje se plača polovico gornje takse.

Te takse so za trgovski promet absolutno previsoke. Moramo samo pomisliti, da smo obdani samo v izolirani Sloveniji od treh inozemskih držav in da je večina našega trgovstva večša le nemščine, ne pa tudi italijanskega in madžarskega jezika. Ker nastajajo v trgovskih zadevah zelo pogosto kupčijski spori, bi ta taksa povzročila neverjetne stroške.

Še večji stroški pa bi nastali v prometu z Ameriko, kjer živi nad 20 odstotkov naših rojakov v vseh zapušinskih in drugih pravnih zadevah in bi taksa za prevod požrla gotovo celo vsoto težko prisluženih prihrankov. Zato smatramo za potrebno in umestno, da se ta postavka revidira in zniža.

V tarifi postavki 55 so določene sledeče pristojbine za potne liste v inozemstvo in sicer:

a) za izstavljenje, podaljšanje in obnavljanje do šestih mesecev 10 dinarjev;

b) za dobo od 6 do 12 mesecev 20 dinarjev;

c) za vsako nadaljno leto še po 20 dinarjev;

d) izseljevalni potni list za Ameriko in prekmorske kraje, bodisi da je izdan v tuzemstvu ali pa od naših zastopstev 500 dinarjev.

To prohibitivno odredbo proti izseljevanju, ki zavzema zadnji čas vsled zapeljavanja našega ljudstva po izseljevalnih agentih, katerim naša vlada posveča mnogo premalo pažnje, odobravamo. Enako odobravamo tudi postavko 70, ki določa takso za otvoritev agenturske izseljevalne pisarne s 5000 dinarji, katero imajo plačati tudi vse že obstoječe pisarne.

Za mestno gostilniško pravico se določa po t. p. 61 a) v Ljubljani in Mariboru taksa 3000 dinarjev, b) v ostalih mestih 2500 dinarjev, c) v trgih 2000 dinarjev, d) v vaseh 1500 dinarjev.

Za mestno kavarniško pravico je določena taksa po post. 62 a) v Ljubljani in Mariboru 3500 dinarjev, b) v ostalih mestih 3000 dinarjev, c) v trgih 2500 dinarjev, d) v vaseh 2000 dinarjev.

Za osebno gostilniško ali kavarniško pravico je po postavki 63. določena taksa 200 din.

Za pravico točenja pijače na vrtnu za vsako polletno sezono (post. 64). 250 dinarjev.

Za pravico točenja pijače v barakah za vsako polletje (post. 65) 250 dinarjev.

Za kantine pri večjih podjetjih in delih 100 dinarjev.

Tarifna postavka 71 določa za potrdilo trgovskega spričevala takso 15 dinarjev.

Za potrdilo mojstrskega spričevala 15 dinarjev, in za potrdilo pomočniškega spričevala 1 dinar.

Za dovoljenje izpremembe primka je po postavki 72 določena le neznatna taksa 20 din. Ta taksa je očitno prenizka in mislimo, da bi se razne židovske prijatelje in druge vsiljive tujce, ki se bodo prelevili v čistokrvne Jugoslovane pač lahko občutneje obdavčila, ker je izprememba primkov večinoma navadna politična špekulacija in to predvsem dobro situiranih krogov.

84. Za postopanje radi neopravičenega vodenja obrtnega, trgovskega ali industrijskega podjetja,

a) ako se mu prepove poslovanje 10 dinarjev,

b) ako se ga obsodi 20 dinarjev.

Te takse so zelo neznatne, ker dotičnik predno je naznanjen najbrž že več zasluži, kot znaša ta taksa. Radi tega bo treba stanovskim organizacijam stalno skrbeti samim za disciplino in red, ker se obrtni oblasti v tem oziru drže popolnoma pasivno.

85. Za prodajo živine brez potnega lista v slučaju obsodbe, je določena taksa 10 dinarjev.

93. Za otvoritev podjetja za izdelovanje likerjev odnosno predelavo špirta za pijače 400 din.

94. Za dovoljenje otvoritve nove pivovarne ali tovarne za špirit 1000 dinarjev.

98. Za prijavo držanja biljarda, telefona se plača taksa 20 dinarjev. Razentega pa je nameraval finančni minister obdlačiti telefon še s 30 odstotnim taksnim pribitkom k državnemu abonementu, vendar je na vse-spolni odločni protest interesentov namero umaknil, ker so že sedanje telefonske pristojbine za mnoge kategorije pretirano visoke.

100: Za prijavo držanja a) avtomobila, izvoščeka, voza ali motornega čolna 20 dinarjev, b) kolesa 5 din.

Razentega se plača letno za uporabo teh prevoznih sredstev za osebo uporabo:

a) od avtomobila s do pet sedeži 600 din., za vsak nadaljni sedež še 20 din.;

b) za izvoščeka, oziroma od voza, ki služijo samo za osebno uporabo

1. dvoupredni 300 din.;

2. enoupredni 150 din.;

3. dvokolice na peresih 80 din.

Srbski zakon o taksah z dne 30. marca 1911 ima v glavnem to hibo, da s svojo fiskalnostjo zagradi skoro vse obdavčilne predmete in s tem jemlje avtonomnim financam vso možnost razvoja pristojbin v avtonomne svrhe, kjer je potreba jako pereča in kritje potom doklad k direktnim davkom vsak dan težje.

(Dalje prihodnjič.)

Viš. vin. nadzornik Boh. Skalický:

Češkoslovenska republika in naša vina.

(Nadaljevanje)

Za vina iz južnih delov naše države, zlasti iz Vojvodine, Srema in Srbije bo gotovo najboljša prometna cesta za naše blago na sever Dunav, a danes je promet po Dunavu tako rekoč monopol nekih tvrdk, ki so vozne tarife tako povzdignile, da nima danes Dunav za izvoz vina — žal — nikakega pomena.

S hitrim grajenjem parobrodov, ki bi skrbeli za cenen in točen prevoz našega blaga na sever, bi se dalo odpomoči obstoječi prometni mizeriji. Zato naj bi se merodajni faktorji kar največ mogoče trudili, da se te razmere izboljšajo. Faktum, da imamo že danes nadprodukcijo dveh milijonov hektolitrov vina in da se v teku 10 let poviša ta nadprodukcija lahko na 3 milijone, da misliti in zahteva hitrih in energičnih ukrepov, da ne doživimo hudo gospodarsko krizo, ki bi utegnila uničiti na tisoče in tisoče drobnih gospodarskih eksistenc in bi silila ljudstvo — liki filoksera — zapuščati rodno grudo in iskati zaslužek in srečo preko oceana.

Daljša zapreka naši vinski trgovini s Češkoslovaško je razmeroma visoka cena vina, največja zapreka pa visoke prevozne tarife na naših železnicah in tehnične ovire pri prevozu posode in vina.

Žal, da niso naši carinski in prometni organi doslej prožeti z nazorom, da je eksport naših kmetijskih proizvodov, kojih imamo nadobilje, treba z vso silo in z vsemi možnimi olajšavami pospeševati, ker je edino v izvozu istih podlaga za naše gospodarsko blagostanje.

Pred vsem velja, da je treba vse dajatve, ki so v zvezi z vinskim eksportom, odpraviti, tako zlasti carino. Čeprav je ta minimalna, jo je treba sploh odpraviti, da zamoremo konkurirati. Kako ogromno škodo je povzročilo našemu vinskemu eksportu naglo in neutejeljeno zvišanje izvozne carine na vino na 100 dinarjev spomladi lanskega leta, si zna malo kdo predstaviti. Ta odredba je uničila nekaj ambicioznih češkoslovenskih podjetij, ki si danes ne upajo več k nam priti po blago, boječ se enakih eksperimentov še v naprej. Take odredbe se ne smejo nikoli več ponavljati, če nečemo, da se ne odvrnejo zunanji odjemalci od našega trga. Kako v tem oziru vse drugače postopajo naši konkurentje Italijani in Francozi, sledi že iz tega, da vkljub veliki oddaljenosti postavljajo vino v Češkoslovensko najcenejše Francozi, za njimi Italijani, potem Madžari in konečno še-le mi.

Pri uvozu na veliko stane danes 9 % no blago (vino) v republiki po-

stavljeno: 1. francoskega izvora 10.25 čl. K, 2. italijanskega izvora 11.38 čl. K, 3. madžarskega izvora 12.36 čl. K, 4. jugoslovenskega izvora 13.60 čl. K. Voznina znaša za 100 kg pri francoskem blagu 5 čl. K, pri italijanskem blagu 2.50 čl. K, pri ogrskem blagu 2 čl. K, in pri jugoslovanskem 4.50 čl. K.

Prvi pogoj, da lahko s svojim vinom na češkem trgu konkuriramo, je tedaj izdatno znižanje železniških tarifov pri izvozu vina in sicer najmanj za 50 %. Navadno namizno vino, ki pride danes nad 10 čl. K v republiko postavljeno, ni zmožno konkurence.

Pa tudi v drugem oziru je treba nakup in dobavo vina zunanjim odjemalcem vsemogočno olajšati. Zlasti je potrebno, da nudimo zunanjim kupcem na pripravnih krajih večje množine vina enotne kakovosti. Zato bi bilo treba ustanoviti družbe, ki bi najboljše zadružnim potom skupovale ali nabirale vino od svojih članov in je blizu prometnih center, vsaj blizu večjih železniških postaj, skupno vpletile in tu primerno oskrbovale, da je v kolikor mogoče za transport in konzum pripravnem stanju lahko ponudijo zunanjim odjemalcem. V vsakem večjem prometnem centru, ki reflektira na izvoz vina preko meje države, naj bi se ustanovila posebna prometna pisarna, ki bi brezplačno informirala češke trgovske kroge itd. o nakupnih virih, vinskih cenah, transportnih prilikah itd. in proti zmerni proviziji posredovala pri nakupu in ekspediciji vina.

Pomisliti moramo, kako gredo na pr. Italijani nakupovalcem vina v republiki na roko. Ob gotovih dneh, prej seveda dovolj razglašeni, pripeljejo cele vlake vina iz Trsta preko Avstrije v Prago in tu je na licu mesta potrebnikom razprodajajo. Vinski trgovec ali drugi odjemalec nima tedaj nikakih stroškov z nakupom vina in dobi vino v potrebni kvaliteti in množini doma, ne da bi mu bilo treba podvzeti dolgo pot v vinske kraje, nositi riziko transporta in boriti se z vsemi možnimi transportnimi in tarifnimi ovirami in nenaklonjenostjo kratkovidnih fiskalov. Ako hočemo tedaj uspešno konkurirati, moramo posnemati svoje konkurente. Gotovo je, da z Italijani konkuriramo lahko glede kvalitete vina, zlasti belega, kojega je v republiki nedostatek, gotovo je tudi, da so nam vsi narodnozavedni faktorji v republiki zelo naklonjeni in ni dvoma, da bomo svoje blago lahko prodali, ako je postavimo pod istimi pogoji na češki trg kot konkurenco.

(Konec prihodnjič.)

Izvoz in uvoz.

Uvoz iz Nemčije. Namestnik ministra za finance g. minister šum in rud je na podlagi čl. 3 uredbe o plačanju blaga, ki se izvozi iz Nemčije v kraljevino SHS. odločil, da se sme izvažati vse ono blago, o katerem se trdi, da je šlo še pred izdajo tozadevne uredbe na pot brez sur-takse 50 odstotkov. Kot dokaz za to, da je bilo blago res že na potu, ko je izšla naredba o surtaksah, služijo ali tovarni list ali parobrodna sprejemnica.

Uvoz knjig iz Nemčije dovoljen brez sur-takse. Minister za finance je dovolil uvoz knjig iz Nemčije brez plačevanja 50 odstotne sur-takse.

Uvoz živine iz Belgije. Minister za poljedelstvo je dovolil uvoz živine iz Belgije. Uvoz je bil izza meseca februarja t. l. radi živinskih boleznih prepovedan. Izdano dovoljenje velja pa le za Belgijo, kajti uvoz iz drugih držav je še nadalje prepovedan.

Izvoz kozjih kož iz Čehoslovaške je prepovedan. Čehoslovaška vlada je prepovedala izvoz kozjih kož. Ta prepoved je stopila v veljavo 7. t. m.

Uvoz rotacijskega papirja v Italijo je italijanska vlada dovolila do 1. julija 1921 brez carine.

Uvozna taksa za nemško blago je v Rumuniji ukinjena. Rumunski gospodarski svet je sklenil, da ukine takso 50 odstotkov na blago, ki se izvažajo iz Nemčije. To se je zgodilo na pritisk nemške vlade, ki je pred izvozom naročenih lokomotiv in vagonov v vredno-

sti 600 milijonov lejev stavila pogoj, da Rumunija ukine surtaksno.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Trgovina s sladkorjem in rižem v Trstu. V trgovini s sladkorjem je naenkrat zavladalo polno zatišje. Iz Čehoslovaške prihajajo nepretrgoma ponudbe po 12 in pol dolarjev po 100 kg franko vagon Trst, vendar se tudi na tej podlagi do sedaj ni sklepalo kupčij. Belgijski in francoski sladkor ne more več konkurirati s čehoslovaškim, ker je mnogo dražji. V preteklem tednu je bilo storniranih več pogodb. Do sedaj je edini predmet, kateremu cene se višajo, riž. Cena mu je 13 chillingov cif Trst. Pričakuje se ca 5000 ton riža iz Rangona.

Naša živinska trgovina bo v kratkem morala stopiti v konkurenčni boj z madžarsko trgovino in neizogibna bo posledica, da bomo morali za živino, katero smo izvažali do sedaj pod ugodnimi razmerami, znižati cene. Kakor znano, je bil izvoz živine iz Madžarske pol drugo leto prepovedan, sedaj pa je peštanski ministerski svet sklenil, da ukine to prepoved in pooblasti ministra za poljedelstvo, da bo od slučaja do slučaja dovoljeval izvoz.

Cene sukanca. Naš generalni konzulat v Pragi poroča sledeče: Radi ponovnega zvišanja delavskih mezd so poskočile cene lanenemu sukanu za 7 odstotkov. — Ker se cene premoga, olja, in drugih za izdelovanje sukanca potrebnih surovin dvokratno drže na isti višini, se padee cen sukanu v doglednem času ne more pričakovati.

Industrija.

Tovarna Josip Kunz & Komp., ki se je preselila lansko leto iz Dunaja v Ljubljano, Poljanski nasip 40 (cukrarna) naznanja, da je najnovejša zbirka njenih izdelkov, posebnih novosti: berlinskih rut (volnenih), rašel-rut, ženskih naglavnih šalov, raznih rut (Cachenez), svilenih modnih kravet (za gospode in dame), angleških športnih šalov (za gospode in dame) gotova in je vsled ugodnega nakupa surovin kos vsaki konkurenci. Opozarjamo na današnji oglas v oglasnem delu.

Novi rudniki. Pri Kiljanu v Južni Srbiji so najdeni debeli sloji premoga, zelo dobre kvalitete. Država bo vzela eksploatacijo tega premogovnika v svoje roke.

Kriza v slovaški industriji papirja. Radi pomanjkanja naročil bodo morale slovaške tovarne papirja in celuloze v najkrajšem času ustaviti delo.

Romunska tekstilna industrija se prav lepo razvija. 75 podjetij zaposluje 7000 delavcev. Ena polovica dela v bombažni, druga pa v volneni industriji.

Olje mesto premoga. Na škodo industrije premoga je začelo v Angliji olje vedno bolj izpodrivati premog. Nova industrijska podjetja urejujejo skoro vsa svoje peči tako, da jih kurijo z oljem, kar je mnogo ceneje kot kurjava s premogom. Tudi lokomotive se kurijo z oljem. Ker so cene olja izvanredno nizke, se zamore že pozitivno govoriti o tem, da bo olje v kratkem izpodrinilo premog iz industrijskih podjetij.

Denarstvo.

Promet novčanic naše državne Narodne Banke je znašal po poročilu z dne 31. maja t. l. 3.713.995.455 dinarjev. — Promet se je zvišal od 22. do 31. maja za 56.783.440 dinarjev, kar se ponavlja vsak mesec v zadnji dekadi, ki zahteva večje izdatke.

12 milijard poljskih mark v Avstriji. V Avstriji je v prometu 12 milijard poljskih mark.

Poljska je poplavljen s papirnimi novčanicami. — Po poročilih poljskih bank se je razvil promet novčanic na Poljskem do 10. maja t. l. na velikan-sko vsoto 90.150.800.000 poljskih mark.

Carina.

Naredba o plačanju monopolne takse na sladkorne izdelke. »Narodne Novine« priobčujejo razpis carinarnicam, ki določa, da se na predmete izdelane iz ali s sladkorjem, kakor bonbone, čokolado, kandirano sadje, marmelado itd., ki se uvažajo iz inozemstva, plačujejo monopolna taksa po najdeni količini sladkorja, katerega vsebujejo (ako to uvoznik izrecno zahteva).

V to svrhu vzame carinarnica najmanj 200 gr uvož. predmeta, da ga odda carin. laboratoriju v analizo na stroške uvoznika, da ugotovi resnično vsebino sladkorja. V vsakem drugem slučaju se pri uvozu takih predmetov postopa glede monopolne takse po tabeli v čl. 102 trošarinskega »Pravilnika«.

Davki.

Mestna davščina na vozne listke električne cestne železnice v Ljubljani. Po naredbi celokupne deželne vlade za Slovenijo z dne 30. maja 1921, št. 165, se po zmislu § 81 ljubljanskega občinskega reda naknadno dovoljuje, da sme mestna občina ljubljanska v proračunskem letu 1920-21, v dobi od dne 1. julija 1920 do dne 30. junija 1921 na vozne listke električne cestne železnice pobirati mestno davščino v znesku 10 odstotkov vsakokratne cene voznega listka, za letne in mesečne vozne listke, ki jim je prštevatiti tudi proste vozne listke, pa istotako 10 odstotkov njih cene.

Zvišanje davkov v Nemčiji. Kakor se čuje, namerava nemška vlada postaviti sledeče predloge glede zvišanja davkov. Predlog za povišanje davka na sladkor, alkohol, pivo, tobak, cigarete, cigare in olje, kakor tudi predlog, da se zviša prometni davek.

Promet.

Železnica preko Tolmina. Železnica Gorica—Sv. Lucija bo podaljšana preko Tolmina do nove velike železniške proge, ki bo vezala preko Predila Italijo s Trbižem. Z delom na teh progah bodo Italijani v kratkem začeli.

Avstrijsko-jadranski tovarni promet. Uredba vozninskih stavkov. Z veljavnostjo izza 15. junija 1921 do preklica oziroma do proizvodbe po tarifi, najdalje pa do konca meseca februarja 1922, se računi za kamene iz infuzorijske prsti iz pozicije I-1 klasifikacije blaga, predanega v prevoz kot tovarno blago v okviru »provizorične železniške tovarne tarife«, veljavne izza 1. februarja 1921, od Mödlinga do Trsta vozninski stavek 1077 centezimov za vsakih 100 kg. Voznino je plačati najmanj za 10.000 kg.

Stare poštne znamke. Vedno pomanjkanje raznih poštних znamk je naše trgovce in razne zavode privedlo do nakupa večje količine znamk, da se izognemo nepotrebnemu letanju in iskanju poštних vrednostnic. Te znamke so danes brez vsake vrednosti, če tudi se je vedno govorilo, da bo v kratkem določen rok za zameno starih znamk za nove. Obljubljeni rok še do danes ni določen, razni trgovci in zavodi pa imajo cele tisočake vložene v ničvrednem papirju, ki je le predmet brezplodnih obljub. Ker naša pošta ni tako poceni, da bi privatniki prosto uničevali znamke, bi bilo na mestu, da se v resnici določi čas, v katerem pošta v zameno izplača še ne-zaslužen denar.

Kmetijstvo.

Kmetijski ponk po deželi bo poverjeništvu za kmetijstvo po možnosti podpiralo in ga prirejalo ob nedeljah in drugih priličnih dnevih. Kmetijske podružnice, županstva in drugi v poštev prihajajoči interesi, ki želijo dobiti za svoje prireditve kmetijske predavatelje, naj se obrnejo pravočasno na poverjeništvu za kmetijstvo in naj naznajo, kedar in za kake prilike želijo dobiti predavatelja. V prošnji, ki naj bo primerno podprta, naj se navede tudi, ali se ima vršiti predavanje zjutraj ali popoldne. Interesenti morajo preskrbeti voz od zadnje železniške postaje in skrbeti tudi za zadostno udeležbo od strani kmetovalcev. Prošnje na poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani je treba pravočasno predložiti, najbolje en mesec prej, da bo mogoče vse pravočasno ukreniti in objaviti.

Razstava poljedelskih zadrug v Negotinu. V pravoslavni binkošti priredi poljedelska zadruga v Negotinu na inicijativo poljedelskih zadrug razstavo orodja in strojev najnovejših tipov. Posebno zanimivost na tej razstavi bodo tvorili mlinci za žito najnovejšega sistema.

Iz naših organizacij.

50 odstotna oddaja fakturne vrednosti pri uvozu blaga iz Nemčije. Kljub jasni naredbi kakšne dokumente smejo sprejemati carinarnice kot dokaz, da

je bilo blago plačano pred 16. aprilom t. l. in je vsled tega oproščeno od 50 odstotne oddaje faktorne vrednosti, carinarnice dosledno zavračajo od strank predložene dokumente s pripombo, da morajo prositi pri finančnem ministru v Beogradu za odobritev dokazov. Ker ta način postopanja carinarnice povzroča interesentom veliko škodo, je sklenila Zveza gremijev in zadrug intervenirati skupno za vse interese pri ministru v Beogradu. V ta namen pozivlja Zveza trgovskih gremijev in zadrug vse interese, da ji nemudoma predložijo dokumente o blagu, ki je bilo v Nemčiji pred 16. aprilom naročeno in plačano, v svrhu posredovanja dovoljenja uvoza brez plačanja polovičnega faktornega zneska. Prijavam je priložiti tudi izjavo interesentov, da so pripravljeni sorazmerno kriti stroške Zveze.

Dobava, prodaja.

Natečaj. Državnim proteznim delavnicam invalidskega oddelka poverjenišva za socialno skrbstvo je treba nabaviti osem vagonov popolnoma zdravega, če mogoče že posekanega lipovega lesa v deblih (oblinov) v dimenzijah od 18 cm premera dalje. Pismene, pravilno kolkovane, zapečatenne ponudbe z navedbo cen (kalkulirane franko delavnice v Ljubljani), naj se pošljejo na naslov: Vodstvo državnih proteznih delavnic za Slovenijo v Ljubljani najkasneje do dne 25. junija 1921. Na zapečatenem ovitku ponudbe je treba označiti: »Ponudba lipovine«. Rok za dobavo lesa je štiri tedne od dne naročila. Vodstvo si pridržuje pravico, da sprejme izmed dospelih ponudb eno ali pa tudi več. Kot varščina za pravilno in točno dobavo se pridržijo do končne pravilne dobave 10 odstotkov vsakega položenega računa. Fakture se poravnajo vselej najkasneje 14 dni potem, ko je bilo blago pravilno prevzeto.

Nabava grbov. Uprava državnih monopolov razpisuje ofertno licitacijo za nabavo grbov za prodajalce tobaknih predelkov na drobno in sicer: 6000 komadov z nadpisom v cirilici in 4000 komadov z nadpisom v cirilici in v latinici. Licitacija se bo vršila 4. julija t. l. v pisarni upravnika Državnih monopolov ob 16. uri (4. uri popoldne). Kaveja 10 odstotkov.

Izpremembe protokolacij v trgovskem registru.

Saks & Tratnik, s sedežem v Ljubljani, obratni predmet: izdelovanje in prodajanje elektrotehničnih predmetov in raznih svetil, napravljanje in napeljevanje instalacij in električnih obratov. Družbena oblika: javna trgovska družba izza dne 1. decembra 1920; družabnika: Franc Saks, elektrotehnik v Ljubljani in Leopold Tratnik ml., podjetnik v Ljubljani.

Pavlina Javorsky, s sedežem na Savi-Jesenicah, obratni predmet: trgovina z mlekom in kmetijskimi pridelki, imetnica Pavlina Javorsky, trgovka na Savi-Jesenice.

Adolf Gustin, s sedežem v Zalogu pri Devici Mariji v Polju, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom, imetnik Adolf Gustin, trgovec v Zalogu.

M. Pajman, s sedežem na Selu pri Mostah, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom in žganjem v zapečatenih steklenicah, imetnica Marija Pajman, neporočena trgovka na Selu.

Razno.

Dražba lova. Lovska pravica občine plaške se bo dne 24. junija 1921 ob desetih pri okrajnem glavarstvu v Mariboru na javni dražbi oddajala v najem do 30. junija 1922.

Generalna stavka v Münchenu. 11. t. m. je izbruhnila v Münchenu generalna stavka, ki ni lokalizirana le na mesto, marveč se je razširila po celi Bavarski. Razven neodvisnega lista »der Kampf« ni izšel noben časopis. Stavko protestira delavstvo proti umoru narodnega poslanca Gareisa, ki je bil ustreljen na državnem kolodvoru v Münchenu, ko se je vračal od delavske seje domov.

Redni občni zbor »Ljudske tiskarne, d. d. v Ljubljani se bo vršil v petek, dne 25. junija 1921 ob osemnajstih v prostorih Nakupovalne zadruge v Ljubljani, Aleksandrova cesta št. 5.

Redni letni občni zbor delniške družbe tvornice za portlandski cement na Dovjem se bo vršil v petek, dne 24. junija 1921 ob pol dvanajstih na Dunaju.

Redni občni zbor Tovarne za dušik, d. d. Ruše, se bo vršil v petek, dne 24. junija t. l., ob enajstih v sejni dvorani banke Niederösterreichische Es-kompte-Gesellschaft na Dunaju.

Občni zbor »Saveza novčanik in osiguravajučih zavoda kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca v Zagrebu« se bo vršil v soboto, dne 25. junija 1921 ob šestnajstih v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v Zagrebu.

Tržna poročila.

Trg.

Ljubljana. Mesna kupčija je slaba, ker se meso radi pomanjkanja ledenic silno kvari. To dejstvo ovira padanje cen. Sadja in zelenjave je dovolj. Črešnje se prodajajo po K 10—12 po kg., kobe po K 14, šparglji po K 40 po kg. Cena salati je silno padla.

Poljski pridelki.

Osijek 10. t. m. Dovoz pšenice je nenavadno slab. Mlini ustavljajo pogon. Zaloge bele moke se minimalne, med tem ko je koruzne moke še dovolj. Cena pšenice se giblje med K 1040 do 1050.—

Sombor 10. t. m. Zavladala je obča stagnacija. Lastniki blaga so postavili visoke cene, ker mislijo, da bodo konzumenti v kratkem primorani kupovati pridelke po zvišanih cenah, kupci pa novih cen ne pripoznajo in se vzdržujejo vsake kupčije. Pšenica notira K 980.—1010. Mlini ne meljejo, zaloge moke bodo kmalu pošle. Koruza notira K 390—415 vendar ni prometa, ker cene inozemstvu ne odgovarjajo, za tu zemstvo pa ni potrebe. Edinole oni, ki pitajo svinje porabijo večje količine koruze in te cene tudi plačujejo. Oves je drag, notira K 480, vendar se ga zamore tudi po tej ceni dobiti le malo. **Praga:** prosa 220—225, rudeča detelja 500—1200, bela detelja 600 do 2200, švedska detelja 600—1200, lucerna 1200—2600, suhe slive 700—800, koruza 275—280 č. K.

Speerijsko blago.

Dunaj. Riž saigon po 46 K, kava Santos superior po 144 K, čaj po 118 K, kakao domači po 246 K, ameriški po 98 K, poper singapurski, črni po 98 K, Cassia lignea po 70 K, bosenske slive 95 K, v zabojih po 85.25 K, v vrečah po 73.50 K, portugalske sardine 200 gr. škatlja po 46 K, svinjska mast po 188 K.

Kovine.

Čehoslovaška: velike tvornice železa so znižale cene svojim proizvodom pri 100 kg sledeče: lito surovo železo št. I. 225 Kč, št. III. 223, hematit-surovo železo 250, U-železo 360, železne palice 375, spojnice 420, železniške tračnice preko 35 kg 370, od 35 do 25 kg 375, izpod 25 kg 380, pločevina (5 mm in več) 450, izpod 5 do 3 mm 460, izpod 3 do 1 mm 470, izpod 1 mm 480.

Olje.

Marselj. Souise Sfax surfines, fr. 590—620, fines 585—590, Bousch du Rhone 600 do 610, — Amsterdam: laneno olje 39.50 hol. fl., repno olje 60 hol. fl.

Benzin.

Amerika. V Ameriki padajo cene benzina. Do sedaj so padle približno za eno tretjino.

Razno.

Dunaj. Svinec 56 K, klorkalk 110—115 po 16 K, dekstrin rumeni po 71 K, kisova kislina 8 odstotna po 128 K, kristalizirana sol po 11.75 K, vitriol 98-99 po 58 K, minium po 60.50 K, živo srebro po 870 K, žveplo po 41 K, kristalizirana soda po 15.20 K, vosek (čebelni) po 300 K.

Borza.

14. junija.

Zagreb, devize: Berlin 209.50 do 210.50, Milan 732 do 735, London 548 do 551, Newyork 145 do 147, Praga 200.50 do 201.50, Dunaj 22 do 22.05, Švica 2485, Pariz 1165, Budimpešta 58

do 58.50. Valute: dolar 143.50 do 144.50, avstrijske krone 22.50 do 23.50, rublji 32.50 do 34.50, češke krone 198, franki 1135, napoleoni 455 do 460, marke 212 do 214, leji 223 do 230, lire 730 do 735.

Beograd, valute: dolar 36 do 36.25, franki 286 do 288, leji 55.50 do 56, levi 40 do 40.50, marke 53.50 do 54, češke krone 50 do 50.50, avstrijske krone 5.70 do 5.80, napoleoni 115 do 115.50, lire 179 do 180. Devize: London 135 do 135.50, Pariz 284, Ženeva 600, Solun 225 do 235, Praga 50.50 do 50.75, Dunaj 5.52 do 5.57, Berlin 52.50 do 53, Milan 181 do 182.

Zürich, devize: Berlin 8.55, Newyork 602, London 22.45, Pariz 47.50, Milan 30.60, Praga 8.20, Budimpešta 2.275, Zagreb 4, Bukarešta 8.90, Varšava 0.50, Dunaj 1.225, avstrijske žigovane krone 0.92.

Tovarna pletenin in tkanin

JOSIP KUNZ & KOMP.

Ljubljana, Poljanski nasip 40

izgotavlja po primernih cenah in najnovejših vzorcih berlinske rute (volnene rašel-rute), ženske naglavne šale, razne rute (Cachnez), svilene modne kravate (za gospode in dame), svilene modne šale (za gospode in dame), angleške športne šale (za gospode in dame). Cenjenim odjemalcem in zastopnikom svetujemo, da nam po možnosti sporoče celotno potrebo in to radi tega, ker se na eni strani cene surovinam vedno dvigajo, na drugi strani pa naknadnih naročil ne moremo izvršiti, ker dela tovarna samo po naročilu in si ne nabavlja zalog.

THE LIGHT RUNNING FOX TYPEWRITER

WE INVITE COMPARISON

Najboljši ameriški pisalni stroj „FOX“

se dobi po jako nizki ceni z jamstvom pri generalnem zastopstvu za Jugoslavijo

CEROVAC I DRUGI

Zagreb, Palmotičeva ul. 7.

Telefon 23—67.

Brzjavlj: Drugovi Zagreb.

„Triglav“ sladna kava, kavine konserve s sladkorjem, kavine konserve brez sladkorja in marmelado nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini

Delniška družba „TRIGLAV“ tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.

Kupuje tudi tozadevne surovine.

„MERKUR“

veletrgovina z manu-: fakturo na debelo: Maribor.

Priporočamo našo zalogo prvovrstnih fabrikatov čehoslovaškega proizvoda vseh vrst manufakturnega blaga po dnevni konkurenčni ceni.

2. državna razredna loterija.

Prvo žrebanje

15. in 16. julija t. l.

5 premij!

100.000 srečk = 50.000 dobitkov

Absolutna sigurnost in državno jamstvo.

V teku od 5 mesecev izžrebalo se bode

69 milijonov 160.000 K

brez vsakega odbitka v gotovem denarju.

Z eno srečko se more dobiti

4 milijone kron, 2 milijona 400.000, 1 milijon 600.000, 800.000, 600.000, 400.000, 320.000, 280.000, 240.000, 200.000, 160.000, 120.000, 80.000 itd.

Priporočamo sledeče, še neprodane srečke na izbiro:

94.669	15.473	38.786
98.608	18.581	44.821
4.208	24.660	49.518
8.012	29.802	52.958
12.987	34.727	58.856
14.471	36.479	58.899

Cena srečk za vsako izbiro:

Cela srečka Dinarjev 48'— ali Kron 192'—	Polovica srečke Dinarjev 24'— ali Kron 96'—
Četrtna srečke Dinarjev 12'— ali Kron 48'—	Osmiina srečke Dinarjev 6'— ali Kron 24'—

Listo dobitkov brez odlašanja takoj po vsakem žrebanju! Hitra in točna postrežba.

Naročila iz cele države nasloviti na uradno Glavno kolekturo državne razredne loterije.

Na naročila se ozira le, če se pošlje denar vnaprej.

Mednarodna banka d. d.

(Oddelek razredne loterije)

Zagreb, Gajeva ulica 8.

Telefon 11—19 in 23—98.

NA DEBELO.

Veletrgovina z železnino Pinter in Lenard, Maribor

NA DEBELO.

Ne slabite naše valute
z nepotrebnimi importi!

Gazela milo

je prvovrstne kakovosti in
ca 20 % ceneje kot enako-
vredno importirano milo.

Milarna in svečarna
d. d. v Ljubljani.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Lesna industrija
Bratje Tavčar

Centrala Maribor
Telefon št. 245.

Podružnica Vuzenica
Telefon št. 1.

Ponuja
vsakorstni rezani
in tesani les.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

„MESNA“
(lastniki Bratje Tavčar)

Družba z o. z. za izvoz v inozem-
stvo mesa, mesnatih in maščobnih
proizvodov.

Maribor
Kopališka ulica šte. 11.
Interurban telefon št. 245.

Kupuje
po najvišjih dnevnih cenah pitane
(tovljene)
svinje, govedo itd.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Tovarna olja in firneža

Zabret & Ko.

Brlof pri Kranju (Slov.).

Skladišče: Beograd, Novi Sad.

NAJCENEJE.

Proizvaja jedilno laneno olje,
tehnično laneno olje, prima
laneni firnež, lanene tropine
in druge vrste oljnih izdelkov.

Brzjavni: ZABRET, KRANJ.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudn. barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki Ljubljana.

Telefon: 64

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste
barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno
olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in
mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

»MERAKL«. Lak za pode. »MERAKL«. Linoleum lak za pode.
»MERAKL«. Emajlni lak. »MERAKL«. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!

I. C. MAYER
LJUBLJANA

MANUFAKTURA

62.10-10

EN GROS

EN DETAIL

Na debelo:

Kava,
čaj, kakao,
sardine, olje, vinski
kis, bobinjski in trapistov-
ski sir, salami, šunka in sla-
nina, ljutomersko stekle-
nično vino letnik 1917,
Rogaška
Slatina.

T. MENCINGER

Ljubljana, Resljeva cesta 3.

Zaloga
pohištva

Karol Preis

Maribor
Slomškov trg 6

Na debelo.
Eksport.
Na drobno.

Ceniki brezplačno
in poštnine prosto.

Izdelovanje
žičnih vložkov
za postelje.

TONE MALGAJ

stavbeni, pohištveni pleskar
in ličar 16, 52-8

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 6.

Zajamčeno predvojno blago
za portale in prodajalne.

Prva jugoslovanska
tovarna tehnic

Ivan Rebek, Celje

dobavitelj državne in južne železnice v
Jugoslaviji, se priporoča za mnogobrojna
naročila. Cene zmerne, postrežba točna.

Veletrgovina

A. Sarabon
v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje
moko

In deželne pridelke
raznovrstno rudninsko

22, 10-10 vodo,

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50,000.000 K. -- Rezervni zakladi 45,000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.